

היום אתם יוצאים בחודש האביב

חג האביב - חג ההתחדשות הטבעית | הרב דוד ביגמן

בימים אלה של תחילת האביב הטבע כולו מתעורר לחיים חדשים. רבים מבעלי החיים מעמידים צאצאים, העצים מחדשים את פניהם ופורחים לקראת הפרות העתידיים לצאת מהם. האדם, גם זה בן זמננו, פותח את חלונו וחווה בכל שפעת הטבע המתחדש. השתנות הנוף החיצוני מהדהדת בלבו של האדם המתמזג כולו בחדוות חידוש הטבע. אין מתאימה יותר מעונה זו לחוג בה את הפסח, המציין את לידת האומה. יציאת מצרים ארעה דווקא בעונת האביב בגלל תחושת ההתחדשות המאפיינת תקופה זו. רגשות ההתחדשות בתקופת האביב הן אוניברסליות. הן קדמו ליציאת מצרים והן משותפות לכל יצור עלי אדמות. התחושות הללו נוגעות בנפש האדם בצורה הפשוטה והטבעית ביותר... האדם החוגג את זיכרון יציאת מצרים מגבש בתודעתו את התחושות הקמאיות [ראשוניות] שהוא מכיר מן הטבע לכדי תובנות לאומיות על חירותנו כעם. הדרך היחידה שהאדם יכול לחוש את הזיקה ללידת האומה היא דרך התחושות הטבעיות של התחדשות העולם.

לעניות דעתי, דברים אלו נכונים לא רק בנושא זה. התחושות האוניברסליות הן הבסיס הטבעי, הנוגע באדם באופן פשוט; רק על גבי תשתית זו יכולה להתגבש תודעה מובחנת לאומית ודתית. החיבור של אדם לזיכרון ההיסטורי הלאומי והתורני [אמוני, דתי] מתחיל תמיד מנקודת מוצא חווייתית, שאותה הוא מכיר באופן ראשוני וקמאי. אין ביכולתנו להבין את משמעותה של יציאת מצרים ללא ההקשר הרחב של זריחת הטבע בימי ניסן ושל הסמיכות בין חג האביב לבין ההמלטות בצאן.

מה מסמלת לידת האומה באביב לפי הרב ביגמן? מה דעתכם?

אילו רגשות מעוררת תקופת ההתחדשות באביב? חשבו על החיובי ועל השלילי.

איזו מהן מתאימה גם לתחושה ביחס ליציאת מצרים, ללידת האומה?

כוס לחיים הפשוטים והיפים | דוד מורס

כוס לחיים הפשוטים והיפים. לקשר הנרקם בין אדם למקום, לשגרת המעשים הקטנים ההופכים למעשה משותף גדול. כוס לשמירה על ערכי האדם באשר הוא אדם, על יחס של כבוד וחמלה לכל יצור חי על פני האדמה ולמקום שלנו על האדמה הזאת.

לעיתים קרובות אנו רואים ומנצלים רק את המיידית, את הנראה לעין ואת המעשי. אך את המשמעות העמוקה לחיינו יש לחפש ולמצוא בתוכנו. לא מדובר בהסתגרות. נשקיף ונלמד על הסובב אותנו, אך בימים אלה של רוע וטירוף ומערבולת קשה, חייבים להמשיך ולאחוז גם בחיים הפשוטים ובשגרת חיינו הבונה חיי קהילה ופרט מלאים.

קיבוץ מגן, פסח תשס"ב, 2002

תיאור החיים הפשוטים מורכב מיחס למקום / לסביבה, לאדם, לחברה ולקהילה. איזה ממאפייני החיים הפשוטים הכי חשוב לדעתכם?

אילו פרטים בברכה עושים אותה מתאימה לברכה על כוס האביב?

יש הנוהגים לברך על 'כוס מרים' שהיא כוס מים. מה הייתם מוזגים/ות לכוס האביב?

הגדת קיבוץ אורים, 1991

אתה ההולך ורואה את הנגב הזה המזהיב שיבוליו לעת קיץ.

ושומע מפץ מחצבות והלמות מקדחים הקודחים אל תהום ואל מים.

וצחוק ילדים מתערב בגעיית עדרים החוזרים אל דירם.

והלמות מכוונות בבטון וברזל. ובתים הקמים בעירם.

אתה הרואה איך מוכה המדבר בירוק וחוגג בפירות ובפרח.

התזכור איך עמס העמל על כתפיו את הקרב והפרך?!

כי יש רגע כזה ותפקח מול הלילה עיניים

וראית מעל לראשך איך פורחים ריבואות כוכבים בשמים.

ואורות הפורצים מחלון מול ציה ושממה.

זה העם הנולד מחדש בארצו על אותה אדמה.

שיר בבוקר בבוקר | אמיר גלבע

פתאום קם אדם בבקר ומרגיש כי הוא עם ומתחיל ללכת

ולקל הנפגש בדרכו קורא הוא שלום. דגנים עולים מול פניו מבין חריצי המדרכת וניחוחות לראשו מדיפים עצי אדרכת.

הטללים רוססים והרים רבוא קרנים - הם יולידו חפת-שמש לכולותיו.

והוא צוחק גבורת דורות מן ההרים ונקלמות משתחוות המלקמות אפים להוד אף שנים מפפות במספרים אף שנים צעירות לפניו -

כפולג צונן. כשיר רועים. כענף.

פתאום קם אדם בבקר ומרגיש כי הוא עם ומתחיל ללכת

ורואה כי חזר האביב כמו הוריק שוב אילן מן השלכת.

אמיר גלבע | פתאום קם אדם בבוקר | מבחר שירים, הקיבוץ המאוחד, 2021

מה בשיר מסמל אביב והתחדשות?

סמנו בשיר את המשפטים המתייחסים אל העבר.

מדוע מוזכר העבר בתוך תמונה של ההתחדשות והצמיחה?

"פתאום קם אדם בבוקר ומרגיש שהוא עם ומתחיל ללכת" - לאן הוא הולך?

מה חש האדם שמרגיש שהוא עם? איזו תקופה או אירוע מסמל בוקר של עם?

